

Institut for Menneskerettigheder og arbejdet med børns rettigheder¹

af Christoffer Badse; Projektleder, National Afdeling, Institut for Menneskerettigheder

Institut for Menneskerettigheder - en national menneskerettighedsinstitution

Lovgrundlag

Institut for Menneskerettigheder blev oprettet ved *Lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder* i 2002. Instituttet er etableret som national menneskerettighedsinstitution i henhold til FN's *Paris Principper* og viderefører de aktiviteter, der siden 1987 er blevet varetaget af Det Danske Center for Menneskerettigheder. Et grundelement er principperne om uafhængighed af regeringen, hvorfor Institut for Menneskerettigheder i faglige spørgsmål har sin egen bestyrelse, hvori der ikke indgår regeringsudpegede medlemmer. Herved antages Paris-princippernes krav til sammensætning og garanti for uafhængighed at være opfyldt.

Det fremgår af loven, at formålet er at styrke forsknings-, udrednings- og informationsvirksomheden i Danmark om menneskerettigheder i ind- og udland. Det fremgår endvidere af loven, at Institut for Menneskerettigheder skal tage udgangspunkt i de af det internationale samfund til enhver tid anerkendte menneskerettigheder, samt de i grundloven indeholdte frihedsrettigheder. Dette er et bredt mandat set i forhold til andre institutioner eller organisationer, der henvender sig til en afgrænset gruppe af personer eller fokuserer på et bestemt tema.

Det er yderligere instituttets særlige opgave at fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, hvorfor instituttet bl.a. lægger særlig vægt på at belyse etniske minoritetsbørns forhold, når der skal rapporteres til internationale kontrolorganer. Instituttet kan behandle klager over overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse. Mandatet gælder naturligvis også klager fra børn.

Arbejdet med børns rettigheder

Det er vigtigt at huske på at børn nyder beskyttelse som indehavere af rettigheder, både i FN's Børnekonvention og tillægsprotokoller, FN's seks andre centrale menneskerettighedskonventioner, ILO's konvention om Forbud mod Børnearbejde, tillige med Europarådets konventioner, herunder især Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Instituttet bidrager til gennemførelse af børns rettigheder i Danmark og i udlandet ved at børns rettigheder indgår som en integreret del i analysen af en given menneskeretlig problemstilling. For eksempel kan fremhæves instituttets udredning om ægtefællesammenføring i Danmark, hvor der peges på at retskravet om familiesammenføring med børn mellem 15 og 18 år er blevet afskaffet, og børn i denne aldersgruppe nu kun undtagelsesvist kan opnå opholdstilladelse. Børnekonventionen kræver imidlertid at

¹ Artiklen blev offentliggjort i november 2005 i Nyhedsbrevet for Amnesty International's Arbejdsgruppe om Børn.

hensynet til barnets bedste interesse altid inddrages i beslutninger som har betydning for barnet, og fastslår tillige at barnet har ret til at opvokse i et familiemiljø.

Endvidere bidrager instituttet til oplysning gennem kursusvirksomhed med særlig fokus på børn, i oplæg ved eksempelvis lærerseminarer, politi og hos NGO'er, i udgivelser og rapporter, i forskningsprojekter, i udarbejdelsen af notater til lovforslag og i det internationale arbejde.

Senest har instituttet deltaget i udarbejdelsen af en Supplerende Rapport til FN's Børnekomite sammen med en række NGO'er.

Rapporten samt Børnekomiteens anbefalinger er tilgængelig ved oversigten over Danmarks internationale rapporteringsforpligtelser på Institut for Menneskerettigheders hjemmeside: <http://www.humanrights.dk/frontpage/RogM/>